

Hembygdsbladet

Årgång 14, nummer 1
April 2012

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

Enhörna Hembygdsförening inbjuder till

ÅRSMÖTE

Söndagen den 29 april 2012, kl 15.00 i Bygdegården

År 1937 bildades Enhörna Hembygdsförening och för att fira 75-årsdagen bjuder vi årsmötesdeltagare på kaffe och tårta.

Program

- Sedvanliga årsmötesförhandlingar
- Kaffe, lotteri och försäljning av Enhörnafilmer I och II, böcker, vykort, skrifter och smycken
- Föredrag, Christine Gylefors berättar om Enhörnaterroristen

V Ä L K O M M E N

Motioner till årsmötet ska vara styrelsen tillhanda senast söndagen den 22 april

Christine Gylefors studerar historia och svenska. På somrarna kan man se Christine som medeltidsguide i Gamla stan, Stockholm.

Lars Benzelstierna, terroristen från Enhörna?

Lars Benzelstierna som avled på Kälve gård 1808 är inte känd varken i Enhörnas eller Sveriges historia. Föredraget på årsmötet handlar om en spännande vinter 1789 då Benzelstierna försöker bränna den ryska flottan. Historiker har sedan dess gett Lars Benzelstierna hela skulden för attentatet och gjort det mesta för att smutskasta hans rykte. Under föredraget visas en annan bild av Benzelstierna, och kanske kan vi bli stolta över Enhörnas egen terrorist.

Lars Benzelstierna dömdes till halshuggning, stegel och hjul, men högsta domstolen mildrade dödsdomen till livstids fängelse på Munkholmen vid Trondheim.

Verksamhetsåret 2011 är avslutat och planeringen för 2012 är i full gång.

Hembygdsbladet är nu inne på sitt 14:e utgivningsår och närmare 60 blad har getts ut sedan starten 1999.

Museet-Storskolan kommer att behålla den så populära utställningen ”moppe-semester på 50-talet”. Några moppar har bytts ut och en del andra förändringar är gjorda. I entrén byggs en ny utställning som visar livet på öarna i Enhörna, ”Enhörnas skärgård”.

Museet-Småskolan bygger vidare på fotoutställningen. En helt ny serveringsdel med köksdel har också tillkommit. Enhörnas dasshistoria kompletteras med bilder på fler dass.

Museet-Husaby är under planering och till hösten räknar vi med att öppna den. Husaby-museet är inrymt i den röda byggnaden bakom småskolan (gamla skoldasset).

Lekparken är den nya benämningen på området mellan småskolan och Husabymuseet. Där finner man dels Trolltallen från Årby men också diverse spännande lekmiljöer som ska locka barnfamiljer att besöka oss. En nylackerad traktor från 40-talet liksom en knuttimrad lekstuga väntar barnen. Det finns också planer på ett mindre vikingaskepp. Närheten till Husby backe och de klappvänliga fåren lär också locka.

Handikappanpassningen av våra museer beräknas vara klar till 6 juni. Det innebär ramper till museibyggnaderna, rullstolsvänliga trösklar samt handikappanpassade toaletter.

Kyrkvandringen på våren har blivit en riktig ”hembygdstradition” som lockar allt fler deltagare. I år är det söndagen den 27:a maj som gäller.

Årsmötet söndag 29 april kommer bl.a. att innehålla en presentation av Enhörnas egen terrorist Lars Benzelstierna.

Enhörnafilmer, del II blev en lika stor succé som den första delen. Arbetet med del 3 har startat och vi planerar för en premiärvisning till våren 2013.

Nationaldagen 6 juni, firar vi traditionsenligt vid museet med fanborg, sång och tal.

Höstmarknaden hålls i år den 26 augusti, boka tiden redan nu, mer information kommer senare.

Detta är ett urval av de aktiviteter som är planerade, vill du veta mera vad vi gör så bli medlem, besök vår hemsida och kom till årsmötet.

Medlemsläget i föreningen är fortsatt gott, cirka 600 hushåll stöder idag vår verksamhet.

Vi önskar er alla en trevlig fortsättning på 2012 och hälsar er välkomna till museet i sommar.

Enhörna april 2012

Styrelsen i Enhörna Hembygdsförening

Enhörna Hembygdsförening fyller 75 år!

Enhörna Hembygdsförening bildades 1937 på initiativ av Grevinnan Signhild Aminoff, Horn. När föreningen började sin verksamhet hade den bland annat idrott på sitt program. Idag finns en livlig museiverksamhet med skolsal bevarad från 1960-talet, en fotoutställning med ca 1000 foton samt ett antal hantverksmiljöer. Dessutom anordnas tillfälliga utställningar samt årliga vandringar i gammal kulturbygd.

Enhörna Hembygdsmuseum

Föreningen ger också ut ett medlemsblad minst 4 gånger / år och låter trycka tidskrifter och böcker. Att främja intresset för den egna hembygden är en mycket viktig uppgift för föreningen.

/Anne-Marie

Grevinnan Signhild Aminoff håller hälsningstalet vid invigningen av Över-Enhörna Bydegård 1938.

Enhörnaliv I - Mälaren, Mord och Modinare

Barbro E Sjöström har sedan slutet av 70-talet arbetat med att dokumentera Enhörnas historia. Inspirerad av sin etnologiskt intresserade far Erik, som gärna pratade om flydda tider, skrev hon ner hans berättelser. Mer information inhämtades via ett mycket djupgående forskningsarbete på olika museer och institutioner samt intervjuer av gamla enhörnabor. Genom artiklar och notiser i Hembygdsbladet har vi under åren fått ta del av hennes arbete. Tanken att skriva en dokumentärroman om det gamla Enhörna har funnits i många år men först nu, då allt källmaterial är samlat och verifierat, kan drömmen förverkligas.

Barbro E Sjöström

En reslig man i lång åkpäls kommer från gården Ahls kyrk-stall. Det är inspektoren på Ahl Anders Modin. (citatt ur boken)

Enhörnaliv är en dokumentärromanserie som beskriver livet i och omkring Enhörna från mitten av 1800-talet till mitten av 1900-talet. Alla händelser och miljöer är hämtade från verkligheten och finns dokumenterade i samtida handlingar.

Mälaren, Mord och Modinare är första delen i serien och berättelsen startar 1839 med att inspektoren på Ahl, Anders Modin (författarinnans farmors farfar), tar över arrendet för några mälareor i Överenhörna. Hårt arbete, motgångar och olyckshändelser blandas med ljusa perioder och framgångar. Såväl det dagliga slitet som festligheter skildras på ett mycket realistiskt sätt. Bokens avslutning är dramatiskt med ett mord och påföljande rättegång.

Löjtmant Stackell är en ståtlig, grann, brunlockig herreman. De mycket stora ögonen lyser lika intensivt blå som hans eleganta uniform. (citatt ur boken)

Boken *Enhörnaliv I* finns att köpa på årsmötet.

Priset är 150:-

**Efter mötet har du möjlighet att träffa bokens författare
Barbro E Sjöström och få din bok signerad.**

NÖDÅRSÅTGÄRDER

Inte heller Enhörna skonades i gamla tiders nödår. Församlingens *KommunalCassa* söker klara Öfver-Enhörnas svårigheter.

I *Maij 1868* beslutades:

För inköp af 5 Lu Lin med häckling och Spinnarelön, samt hemforsling i och för beredande af arbetsförtjänst åt den kvinnliga befolkningen, enligt Kommunalstämmobeslut 81,60

Arkivmatr./ BE Sjöström

Husaby - samtalskvällar

I början av detta år hade vi ytterligare en samtalsgrupp då vi fick möjlighet att lära oss mer om Kungsgården-Husaby under Inga Ekvalls ledning. Vi var färre deltagare men hade mycket givande diskussioner inte bara omkring Husaby utan även om vår forntida historia och bl.a kring Ekensbergs, tegelbrukens och Ridöns historia.

En kväll hade vi besök av Kristoffer Elmqvist som gjorde ett fint reportage om Husaby i tidningen Måsen. I den artikeln berättar Inga att det kommer att bli en permanent utställning om Husaby i museet och att Husabyområdet skall göras mer tillgängligt för besökare.

Samtalskvällarna kommer att avslutas med en *kulturpromenad* till några av de platser som vi talade om på våra cirkelkvällar.

/Anne-Marie

Hembyggsfilmerna (DVD) Enhörnaliv I och II

har blivit en succé och finns nu i många enhörnahem. Saknas de hos dig så skaffa dem. Filmerna har också blivit en uppskattad present till utflyttade enhörnabor.

Filmerna är på c:a 60 minuter vardera och är kompletterade med kommentarer, fotografier och bakgrundsmusik.

De kostar 200:-/st och beställs genom att sätta in pengarna på vårt PG 23 89 45-0, eller ring Anne-Marie 55042016. Du kan också köpa dem i museet och på årsmötet.

Medlemsavgiften glöm inte den, snälla! Vi är cirka 600 medlemmar och de allra flesta har betalt årsavgiften för 2012, men alltför många har glömt inbetalningen. Vi är beroende av de pengar medlemsavgiften ger och är du osäker på om du betalt så hör av dig till undertecknad. Tack!

/Birgitta, kassör

(0708 487277 eller birgittawahlstedtwulkan@hotmail.com)

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande	tel: 550 447 05	(leif.tellestedt@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf	tel: 550 440 37	(olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr	tel: 550 421 30	(b.gylefors@telia.com)
Birgitta Wulkan, kassör	tel: 550 491 28	(birgittawahlstedtwulkan@hotmail.com)
Anne-Marie Andersson	tel: 550 420 16	(anne-marie.majhem@telia.com)
Mona Elveskog	tel: 550 420 28	(elveskog@telia.com)
Carin Falk	tel: 550 495 44	(carin_cronsater@spray.se)
Gertrud Nilsson	tel: 550 421 25	(gertrud@skogshyddan.eu)
Bo Staflund	tel: 552 461 35	

Box 39, 15023 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0

Hembygds museet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida: www.enhorna.nu